

Krav om lovlighetskontroll

Vi viser til vedtaket i HUF 17.9.2025 i saken om *anonym retting*:

«Det innføres forsøk på anonym retting av store prøver og heldagsprøver i Agder fylkeskommune. Forsøket gjelder alle skoler. Skolene velger selv ut hvilke fag og hvilke typer vurderingssituasjoner som egner seg til forsøket. Det settes ikke av ekstra midler til forsøket, men det forventes at man bruker digital anonymisering og intern bytting av rettekunder som allerede foregår beskrevet i saken, men med en mer systematisk struktur som sikrer dette for alle elever. Under forsøket er det naturlig å se til Oslo kommune, som nå utvider sitt prøveprosjekt med anonym retting etter gode resultater. Forsøket evalueres etter tre år med innspill fra elever, lærere og effekt.»

Den politiske opposisjonen bestående av SV, Rødt og Arbeiderpartiet ser i ettertid behov for lovlighetskontroll i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 27:

§ 27-1. Lovlighetskontroll

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Et slikt krav må fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristreglene i [forvaltningsloven § 30](#) gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.

Bakgrunnen for krav om lovlighetskontroll er som følger:

- Vi mener vedtaket griper inn i lærernes faglige skjønn og metodefrihet på en uforholdsmessig måte. Lærernes vurderingspraksis er allerede klart forankret i ny vurderingsforskrift til opplæringsloven.
- Videre er lærernes faglige vurdering av elevene rammet inn av bestemmelsene i de enkelte fags læreplaner. Det må derfor være opp til lærernes profesjonsfelleskap på den enkelte skole og i Agder fylkeskommune å bestemme form, innhold og hyppighet på vurderingssituasjoner og vurderingsformer.
- Prinsippet om elevmedvirkning står svært sterkt i lovverk og forskrifter innenfor skolens område. Er vedtaket om anonym retting i tråd med elevens rett på elevmedvirkning til dialog med faglæreren om sin faglige utvikling slik læreplanene krever?
- Har en lærer som ikke kjenner elevenes arbeid generelt forutsetning for å synliggjøre for elevene hva de faktisk mestrer og samtidig oppmuntre til refleksjon over elevens faglige utvikling? Elevens egen bevissthet om både mestring og forbedringspotensiala henger tett sammen med læreplanenes krav til undervisningsvurdering.

Vi viser til følgende forskrifter

- Vurderingsforskriften, § 3-3. *Undervegsvurdering og sluttvurdering*
- Forskrifter – fagenes læreplaner. (Fagenes læreplaner presiserer hva som forventes av undervisningsvurderingen læreren gir og hvilke krav som stilles til hvordan standpunktkarakteren skal settes)

I **Stortingets vedtak 9 (2015–2016)** ber regjeringen om at det er lærernes ansvar og faglige skjønn som skal bestemme hvilke undervisningsmetoder og virkemidler som brukes for å nå kompetansemål og ivareta skolens samfunnsmandat.

Har Hovedutvalg for utdanning og folkehelse mandat og myndighet til å gripe inn og detaljstyre lærerne i agderskolen på den måten som kommer frem av vedtaket i utvalget 17.9.2025?

Det er hjemmel i Kommunelovens § 27-2a til å kreve lovlighetskontroll av alle vedtak truffet av et folkevalgt organ. Ved en lovlighetskontroll skal departementet ta stilling til om vedtaket har et lovlig innhold, er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak og har blitt til på lovlig måte

Vi mener at vedtaket i HUF bør prøves, og at departementet bør avgjøre om vedtaket har et lovlig innhold, og om vedtaket er i samsvar med gjeldende lovfestede og ulovfestede rettsregler.

Fristen for å fremme krav om lovlighetskontroll er tre uker fra vedtaket ble gjort, med andre ord 8.oktober 2025.

Sølvi Gjerdal Thomassen, SV
Lisbeth Raanes Hansen, Rødt
William August Wathne, Arbeiderpartiet
Marit Grefstad, Arbeiderpartiet